

*Ю.А. Верига, канд. екон. наук, проф.,
завідувачка кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Полтавський університет споживчої кооперації України*

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ВУЗУ – ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освіта і наука завжди були, є і будуть основною рушійною силою будь-якого суспільства, які забезпечують поступовий рух вперед. Загальною тенденцією сучасного суспільства є глобалізація і перехід від індустріальних до науково-інформаційних технологій, які базуються не на матеріальній, а переважно на інтелектуальній власності, знаннях і науковому потенціалі нації. Отже, наука продукує нові знання, а освіта – передає ці знання молодому поколінню і цим забезпечує індивідуальний розвиток особистості.

В сучасних умовах коли Україна робить значний поступ у напрямі європейського розвитку у зв'язку з цим особливо важливі завдання постають у галузі освіти, яка покликана, в першу чергу, сформувати освічену, виховану, компетентну людину і висококваліфікованого фахівця своєї справи.

Саме у вищих навчальних закладах і наукових установах, які підпорядковані МОН України, насамперед повинна реалізуватися єдність навчання і наукових досліджень. Для цього Міністерство науки і освіти розробило Концепцію наукової, науково-технічної та інноваційної політики в системі вищої освіти України.

Сучасна освіта і наука потребують удосконалення і в першу чергу, через поєднання наукових досліджень та навчання протягом життя.

Сучасний стан вищих навчальних закладів економічного профілю знаходиться у значній залежності від студентів, які навчаються на контрактній основі, адже вони забезпечують фінансовими ресурсами, які направляються на оплату праці, комунальних послуг та розвиток МТБ.

З нашої точки зору залежність ВНЗ від студентів-контрактників “вбиває” вищу школу України, тому, що йде не відбір кращих абітурієнтів, а набір тих, хто прийшов.

Якість освітньої діяльності при цьому падає, адже “планка” для контрактників знижена, відбувається орієнтація на середнього випускника, і як наслідок знижується “планка” для викладача, яка мотивується низьким очікуванням і залежністю від певної частини аудиторії, що володіє низьким рівнем знань.

Такий “Гордієв вузол” необхідно розірвати.

Найкращим виходом з цієї ситуації є повернення до державного фінансування освіти, яке існує у багатьох країнах світу, але, враховуючи сучасний стан економіки України, такі програми не можуть бути реалізовані.

Тому ми вважаємо, що до фінансування вищої школи необхідно залучати бізнесові структури. На сьогоднішній час бізнес з недовірою

ставиться до якості вищої освіти та не знає можливостей університетів щодо наукових розробок. Тому, перше, що необхідно зробити – це інформувати бізнес про можливість виконання університетами програм **наукових досліджень і розробок (Research and Development)**, які у зарубіжних країнах є основою фінансування університетів.

За даними досліджень Шведського інституту, з'ясовано що університети Швеції заробляють за рахунок наукових досліджень і розробок 75 млрд. крон у рік (це більше 10 млрд. доларів), а кожен університет США за рік в середньому заробляє до 500 млн. доларів.

Крім фінансування наукових проектів бізнесові структури слід залучати до фінансування підготовки необхідних їм у перспективі фахівців, які будуть залучатися до виконання замовлених ними ж наукових тем.

Такий синтез науки і фінансування підготовки фахівців буде сприяти конкурентоспроможності вищих навчальних закладів, а в результаті:

- зросте мотивація студентів до навчання і самореалізації;
- зросте престиж наукового працівника;
- викладачі і студенти будуть працювати спільно;
- позитивно впливатиме на розвиток університету;
- сприятиме розвитку науки в Україні.

Таким чином, завдяки переорієнтації вищих навчальних закладів на **наукові дослідження і розробки (Research and Development)** будуть отримані суттєві зміни у роботі навчальних закладів:

- вищі навчальні заклади отримають – достатнє фінансування;
- студенти – справедливий відбір і якісне навчання;
- викладачі – повагу студентів та суспільства, гідну оплату праці;
- підприємства і організації – висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці.

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту враховуючи вимоги цієї Концепції посилила наукову роботу викладачів і студентів і на сьогоднішній день спільно зі студентами виконує дві кафедральні, і одну госдоговірну тему. У 2008-2009 навчальному році 10 магістрів і 8 спеціалістів за кафедральними темами виконали дипломні роботи, захист яких відбувся на виїзних засіданнях Державної екзаменаційної комісії, а пропозиції студентів щодо покращення фінансового стану та запобігання банкрутства підприємств прийняті суб'єктами господарювання до впровадження.

Дипломні роботи цих студентів магістрів і спеціалістів визнані найкращими і рекомендовані до участі у внутрішньовузівському конкурсі. Студенти, які приймали участь у виконанні кафедральних тем підготували ґрунтовні наукові роботи, які були подані на Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт та зайняли I, II і III місце з природничих, технічних і гуманітарних наук з напрямку “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит”. Також всі студенти які були задіяні у виконанні кафедральних тем взяли участь у наукових конференціях ПУСКУ і інших вузів України.

Серед інноваційних технологій навчання слід виділити надання освітніх послуг студентам щодо підготовки професійного рівня через

навчання за міжнародною програмою CIPA (Certified International Professional Accountant сертифікований міжнародний професійний бухгалтер) яка діє при кафедрі й надає можливість отримання відповідного сертифікату. Навчальний план розроблений робочою групою з бухгалтерського обліку і звітності при Конференції ООН з торгівлі і розвитку (UNCTAD\ISAR). Сертифікація за програмою CAP\CIPA включає два кваліфікаційні рівня. Перший рівень CAP (Certified Accounting Practitioner) – надає можливість отримати сертифікат бухгалтера-практика, який буде здатним вести систему бухгалтерського обліку на підприємстві та складати фінансову і податкову звітність.

Другий рівень CIPA – надає можливість стати сертифікованим міжнародним професійним бухгалтером та крім вимог щодо бухгалтера-практика, здатним застосовувати професійні судження з питань фінансового управління та брати участь у прийнятті управлінських рішень.

Розвиток науки потребує постійного оновлення знань, тому при роботі зі студентами необхідно постійно роз'яснювати необхідність отримання нових знань, тобто особистість повинна постійно навчатися щоб у кожен момент виконання професійних обов'язків прийняти ефективні управлінські рішення.